

NOTAT FASE PROGRAM

Til: BOR

Direkte 29365341
Mail hans.joergen.holmberg@region
h.dk

Ref.: BOR-Asbest-Ansvar

Dato: 20. november 2024

Fase program asbestsanering

1. Programfasen

Forundersøgelser for asbest udføres i de tidlige faser af byggeprojektet inden projekteringen går i gang. Dermed kan arbejdet med at fjerne og indkapsle asbest, fra starten tænkes ind i projekteringen og udførelsen af byggeriet. I de tilfælde, hvor der udføres projektering i programfasen, skal forundersøgelser udføres inden.

- Bygherrerådgiver rådgiver bygherre om risiko for asbest i bygningen og nødvendige forundersøgelser
- Bygherre hyrer en miljørådgiver og oplyser om kendt viden om asbest i bygningen, bygningens alder samt til- og ombygninger
- Miljørådgiver udfører forundersøgelser for asbest inkl. screening, prøvetagning og rapport med prissætning af saneringsopgaven.

Viden om asbest fastholdes i:

- Byggeprogram inkl. kortlægningsrapport med prissætning af saneringsopgaven.

2. Projekteringsfasen

Viden om asbestforekomster skal overdrages til den projekterende. Projekteringen skal tage højde for, at udførelsen i alle led kan ske, uden at der er risiko for udsættelse for asbest.

- Projekterende og AM-koordinator (P) modtager byggeprogram inkl. kortlægningsrapport om asbest inden projekteringen går i gang.
- Projekterende sikrer, at projektet kan udføres, uden at der er risiko for udsættelse for asbest hverken under opførelse eller nedrivning af bygninger eller bygningsdele. Herunder at der er afsat tid til at arbejdet kan udføres korrekt efter asbestreglerne jf. reduceret arbejdstid med åndedrætsværn, udluftning 24 timer efter rengøring, kvalitetskontrol af rengøring m.m.
- Projekterende sikrer, at efterfølgende reparation, vedligehold og rengøring kan ske uden udsættelse for asbest, og udarbejder journal for reparation og vedligehold samt driftsinstruktioner for daglig drift.
- Bygherrerådgiver rådgiver bygherre om betydningen af asbestforekomster for projekteringen og pligter efter arbejdsmiljøloven.
- AM-koordinator (P) laver PSS for særlig farligt arbejde.

Viden om asbest fastholdes i:

- Udbudsmateriale inkl.
 - generel byggesagsbeskrivelse med orientering om asbestforekomster
 - kortlægningsrapport med prissætning af saneringsopgaven
 - arbejdsbeskrivelser med henvisning til angivelse om sikre arbejdsmetoder og PSS
- PSS, som bl.a. beskriver særlig farligt arbejde.
- Journal for reparation og vedligehold samt driftsinstruktioner for daglig drift.

3. Udbudsfasen

Entreprenørens byggepladserfaring og viden om sikre arbejdsmetoder bringes i spil i udbudsfasen, hvor der er mulighed for at stille spørgsmål til projekterende om asbest.

- Entreprenøren modtager udbudsmateriale.
- Entreprenøren sikrer, at evt. underentreprenører er informeret om asbestforekomster, foreskrevne arbejdsmetoder og sikkerhedsforanstaltninger.
- Entreprenøren stiller på baggrund af sin byggepladserfaring spørgsmål til bygherren om asbestforekomster, foreskrevne arbejdsmetoder, sikkerhedsforanstaltninger angivet i udbudsmaterialet og om eventuelt mangelfulde beskrivelser.
- Projekterende besvarer spørgsmålene og bygherren sørger for at svar og evt. rettelsesblade kommer ud til alle tilbudsgivere.
- Entreprenøren sikrer at prissætningen er realistisk i forhold til at overholde arbejds giveransvaret ved arbejde med asbest.

Viden om asbest fastholdes i:

- Svar og evt. rettelsesblade til udbudsmaterialet herunder til:
 - generel byggesagsbeskrivelse med orientering om asbestforekomster
 - kortlægningsrapport med prissætning af saneringsopgaven
 - arbejdsbeskrivelser med henvisning til angivelse om sikre arbejdsmetoder og PSS
 - PSS for særligt farligt arbejde
- Journal for reparation og vedligehold samt driftsinstruktioner for daglig drift.
- Tilbud som tager højde for planlagt asbestarbejde og evt. nye asbestfund under opførelsen.

4. Opstartsfasen

Det skal sikres at, viden om asbestforekomster, sikre arbejdsmetoder og forebyggende foranstaltninger er nået ud til alle entreprenører og underentreprenører før udførelsen sættes i gang, fx i forbindelse med projektgennemgang. Udførelsen skal koordineres, så der ikke er risiko for udsættelse for asbest. Arbejdsgiveransvar for bl.a. risikovurdering af arbejdet, arbejdsplan, anmeldelse til Arbejdstilsynet, lovpligtig uddannelse og instruktion m.m. skal være overholdt før arbejdet sættes i gang.

- AM-koordinator (P) overdrager viden om asbest til AM-koordinator (B), herunder ansvaret på vegne af bygherre for PSS og ajourføring af journal for reparation og vedligehold.
- AM-koordinator (B) afholder på store byggepladser opstartsmøde for alle entreprenører og underentreprenører, hvor det sikres at arbejdet koordineres og at viden om asbestforekomster, sikre arbejdsmetoder og sikkerhedsforanstaltninger når ud til alle med henvisning til PSS, arbejdsbeskrivelser og journal for reparation og vedligehold. Koordineringen skal efterfølgende ske i forbindelse med bygherrens koordinerende sikkerhedsmøder, som afholdes mindst hver 14. dag.
- Entreprenører/underentreprenører med arbejdsgiveransvar laver skriftlig vurdering af særlig farligt arbejde/asbestarbejde og arbejdsplan for nedrivning samt sikrer lovpligtig uddannelse og særlig instruktion efter asbestreglerne.

Viden om asbest fastholdes i:

- Skriftlig vurdering af særlig farligt arbejde/asbestarbejde og arbejdsplan for nedrivning, som er udarbejdet på baggrund af PSS og udbudsmaterialet.
- Instruktion af ansatte, herunder lovpligtig uddannelse og særlig instruktion.

5. Udførelsesfasen

Ved mistanke i udførelsesfasen om ikke registreret asbest, skal der foretages nye undersøgelser, og det skal gennem løbende koordinering sikres, at arbejdet fortsat kan udføres uden, at der er risiko for udsættelse for asbest. Arbejdsgivere skal føre tilsyn med, at asbestarbejdet udføres forsvarligt både for de ansatte, der er direkte involveret i arbejdet, og for de ansatte, som udfører opgaver på andre dele af byggepladsen.

- Bygherrerådgiver rådgiver bygherre om risiko ved evt. nye asbestfund og behov for supplerende forundersøgelser.
- Miljørådgiver udfører evt. supplerende forundersøgelser.
- AM-koordinator (P) ajourfører PSS for særlig farligt arbejde samt journal for reparation og vedligehold, ved evt. nye asbestfund eller projektændringer.
- Entreprenører/underentreprenører sikrer at arbejdsgiveransvaret er overholdt, herunder lovpligtig uddannelse og særlig instruktion. Herunder, at ansatte er instrueret og oplært i at identificere asbest og materialer, der indeholder asbest.
- Entreprenører, som også er arbejdsgivere, fører løbende tilsyn med, at arbejdet kan udføres forsvarligt og bliver det.
- Ansatte er opmærksomme på asbest og informerer arbejdsgiver ved evt. mistanke om nye asbestforekomster.
- Ansatte følger instruktionen og anvender personlige værnemidler m.m.

Viden om asbest fastholdes i:

- Evt. supplement til kortlægningsrapport, ajourført PSS og journal for reparation og vedligehold ved nye asbestfund.

6. Afleveringsfasen

Viden om evt. indkapslet asbest i den færdige bygning skal gives videre til dem, som skal stå for den daglige drift.

- AM-koordinator (B) afleverer ajourført journal for reparation og vedligehold samt driftsinstruktioner for den daglige drift af bygningen.

Viden om asbest fastholdes i:

- Journal for reparation og vedligehold og driftsinstruktioner for daglig drift.